

Kā samazināt nodokli pie peļņas sadales? 2/23/21

Arvien vairāk uzņēmumu ir sadalījuši dividendēs peļņu, kas bija uzkrāta līdz 2017. gada 31. decembrim, par to nemaksājot uzņēmumu ienākuma nodokli (UIN) atbilstoši jaunajam UIN režīmam. Brīdī, kad uzņēmuma dalībnieki pieņem lēmumu par "jaunās" peļņas sadali, rodas jautājums, vai ir kaut kādas iespējas samazināt par dividendēm maksājamo nodokli. Šajā rakstā – par iespējām, ierosinājumiem un aktualitātēm.

Pieejamie atvieglojumi

Vispirms jānorāda, ka ir divu veidu ienākumi, kurus var neiekļaut ar UIN apliekamajā bāzē par dividendēm, proti, ienākums no akciju atsavināšanas, kas bijušas īpašumā ilgāk par 36 mēnešiem, ja tiek izpildīti UIN likuma 13. panta nosacījumi, un ja ir saņemtas dividendes saskaņā ar UIN likuma 6. panta nosacījumiem (t.s. caurplūstošās dividendes).

Kad nodoklis no peļņas sadales jau ir aprēķināts, to ir iespējams samazināt par šādām summām:

- ziedojumi 85% apmērā no ziedotās summas, taču ne vairāk kā 30% no aprēķinātā UIN par dividendēm (laikposmā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. decembrim);
- 2017. gada uzkrājumu pārsnieguma summa x 0,75, ja 2017. gadā izveidoto uzkrājumu summa pārsniedz 2016. gadā izveidoto uzkrājumu summu;
- nodokļu zaudējumi 15% apmērā no kopējās uzkrāto zaudējumu summas, kas uzrādīti UIN deklarācijā 2017. gada 31. decembrī, nepārsniedzot 50% no aprēķinātā UIN par dividendēm. Šis atvieglojums pieejams tikai pārejas periodā līdz 2022. gadam ieskaitot!
- SEZ atlaides summa līdz 80% no pārskata gadā aprēķinātā UIN apmēra par aprēķinātajām dividendēm;
- neizmantotā UIN atlaide par investīciju projektiem, kas apstiprināti līdz 2017. gada 31. decembrim;
- ārvalstīs samaksātais nodoklis, ja ir tā samaksu apliecinājoši dokumenti, taču ne vairāk kā summa, kas būtu vienāda ar Latvijā aprēķināto nodokli.

Par ko vērts padomāt līdz 2022. gada beigām

Tā kā pieejamos nodokļu zaudējumus, kas uzņēmumam radušies līdz 2017. gada 31. decembrim, var izmantot tikai līdz 2022. gada beigām, mūsu ierosinājums ir šī un nākamā gada laikā iespēju robežās sadalīt pēc iespējas lielāku peļņu, lai izmantotu pieejamo 50% samazinājumu aprēķinātajam nodoklim. UIN saistības rodas lēmuma pieņemšanas brīdī, taču dividendes var izmaksāt pakāpeniski. Ja visa peļņa jau ir sadalīta, tad 2022. gadā vēl var apsvērt ārkārtas dividenžu izmaksu par tekošā gada peļņu.

Ja uzņēmums ietilpst lielākas grupas sastāvā ar vairākiem meitas uzņēmumiem, tad aktuāls var būt jautājums par atvieglojumu izmantošanas secību. Proti, ja uzņēmumam bijis ienākums no akciju/daļu atsavināšanas vai ja saņemtas dividendes no meitas uzņēmumiem un šie ienākumi atbilst tādiem, ko neiekļauj apliekamajā bāzē, vai ir obligāti šīs tiesības izlietot, tiklīdz tās radušās, vai arī tās var izlietot pēc 2022. gada, lai uzņēmums varētu izmantot pēc iespējas lielāku uzkrāto nodokļu zaudējumu apmēru?

Mūsaprāt, tā kā uzņēmumiem tiek dotas tiesības izmantot atvieglojumu gan par ienākumu no akciju atsavināšanas, gan par saņemtajām dividendēm, uzņēmumiem būtu jābūt arī tiesībām izvēlēties, kādā secībā šīs tiesības izlietot. Turklāt abos gadījumos UIN likums ļauj neizmantotos atvieglojumus attiecināt uz

nākamajiem taksācijas periodiem (hronoloģiskā secībā), samazinot apliekamajā bāzē iekļaujamo dividenžu apmēru. Tātad uzņēmumi vispirms var izmantot uzkrātos nodokļu zaudējumus un pēc tam kādu no minētajiem atvieglojumiem, kas uzņēmumam ir pieejami. Tomēr mūsu ieteikums būtu šo pieeju saskaņot ar VID, īpaši attiecībā uz saņemtajām dividendēm, jo (1) tās UIN deklarācijā secīgi iet pirms nodokļu zaudējumu izmantošanas rindas un (2) pastāv iespēja, ka UIN likuma 6. panta otrā daļa, burtiski tulkojot, tiek interpretēta tādējādi, ka saņemtās dividendes kā atvieglojums ir izmantojams prioritāri – pirms citu atvieglojumu izmantošanas.

Ja jūsu uzņēmumā ir iespēja izmantot kādu no minētajiem atvieglojumiem un ir radušies jautājumi, priecāsimies palīdzēt!